

## TÁJÉKOZTATÓ A FŐVÁROSI SZINTŰ HELYI NÉPSZAVAZÁSI KEZDEMÉNYEZÉSEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓKRÓL

A Fővárosi Választási Iroda számára fontos az ügyfélorientált szolgáltató szellemű kiszolgálás biztosítása, annak elősegítése, hogy a választópolgárok a helyi népszavazás kezdeményezésére vonatkozó, Magyarország Alaptörvényében és törvényben biztosított jogukkal minél eredményesebben tudjanak élni. Ennek érdekében a Fővárosi Választási Iroda az alábbiakban tájékoztatja a választópolgárokat a fővárosi szintű helyi népszavazás kezdeményezésével kapcsolatos tudnivalókról.

A helyi népszavazás kezdeményezés és a népszavazási eljárás lebonyolításának szabályait a **2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.)**, valamint a választási eljárásról szóló **2013. évi XXXVI. törvény** határozza meg. A helyi népszavazásra vonatkozó rendelkezéseket a fővárosi szintű helyi népszavazásra is alkalmazni kell.

### Hogyan kerülhet sor fővárosi szintű helyi népszavazásra?

Fővárosi szintű helyi népszavazás (a továbbiakban: helyi népszavazás) tartására a következőképpen kerülhet sor:

1. a **Fővárosi Közgyűlés** (a továbbiakban: Közgyűlés) helyi népszavazást **rendelhet el** a Közgyűlés hatáskörébe tartozó ügyben, vagy
2. az **arra jogosult kezdeményezi** a helyi népszavazást, vagy
3. a **Közgyűlés** helyi népszavazást **köteles elrendelni** abban a kérdésben, amelyben törvény vagy önkormányzati rendelet helyi népszavazás megtartását írja elő.

### Ki lehet a 2. pont szerinti „arra jogosult”, aki helyi népszavazást kezdeményezhet?

Helyi népszavazást kezdeményezhet

- a) a Közgyűlés tagjainak legalább egynegyede,
- b) a Közgyűlés bizottsága,
- c) a kezdeményezés támogatására jogosult választópolgárok **legalább tíz százaléka** (*Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 1/2020. (II. 5.) önkormányzati rendelete 107. §-a alapján*).

A c) pontban meghatározott esetben a kezdeményezéshez szükséges választópolgárok számáról a Fővárosi Választási Iroda az aláírásgyűjtő ív hitelesítési záradékkal ellátott mintapéldányának átadásával egyidejűleg tájékoztatja a szervezőt.

A Közgyűlés **köteles elrendelni** a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati **rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte**.

## Milyen ügycsoportokban nem lehet helyi népszavazást tartani?

A törvény bizonyos ügycsoportok esetében kizárja a helyi népszavazás lehetőségét. Ennek következtében **nem lehet helyi népszavazást tartani**

- a) a költségvetésről és a zárszámadásról,
- b) a helyi adókról,
- c) a Közgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéssről,
- d) a Közgyűlés feloszlásának a kimondásáról.

## Ki lehet a helyi népszavazás kitzzésére irányuló választópolgári kezdeményezés szervezje?

Helyi népszavazás kitzzésére irányuló választópolgári kezdeményezést szervezhet

- a) olyan **magánszemély**, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó lehet,
- b) **párt**,
- c) **egyéb egyesület** a létesítő okiratában meghatározott céllal összefüggő kérdésben.

Egy kezdeményezésnek **több szervezje** is lehet. Ebben az esetben a szervezók egy személyt jelölnek ki a választási szervekkel való kapcsolattartásra.

## Hogyan kell benyújtani az aláírásgyűjtő ívet?

- A szervezőnek a helyi népszavazásra javasolt kérdést az **aláírásgyűjtő ív mintapéldányán** az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – a kérdés hitelesítése céljából – be kell nyújtania a Fővárosi Választási Bizottsághoz.

### Egy aláírásgyűjtő íven egy kérdés szerepelhet.

Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát a 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. melléklete tartalmazza. *Az aláírásgyűjtő ív mintapéldánya ezen tájékoztató alatt található linken érhető el.*

A **magánszemély szervező** a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját közli a Fővárosi Választási Bizottsággal.

A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrzi a szervező választójogát.

- Az **egyéb egyesület** a létesítő okiratát is csatolja a kérdés benyújtásakor.

A Fővárosi Választási Iroda a párt és az egyéb egyesület létezését és adatainak hitelességét a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában ellenőrzi.

- A kérdést **személyesen vagy postai úton** lehet benyújtani.

A benyújtás időpontjának a kérdés **Fővárosi Választási Irodánál történő érkeztetése** számít. A kérdés benyújtását követő munkanapon a **Fővárosi Választási Iroda a**

[www.budapest.hu](http://www.budapest.hu) internetes honlapon nyilvánosságra hozza a benyújtott kérdést, a benyújtás időpontját, valamint a szervező nevét.

### **Milyen szabályok vonatkoznak az azonos tárgyú kérdések benyújtására (moratórium)?**

A kérdés benyújtását követően **nem nyújtható be azonos tárgyú kérdés**

- a) a Fővárosi Választási Iroda vezetőjének a kérdést elutasító döntését követő tizenhat napon belül, ha az ismételt benyújtásra nem kerül sor,
- b) a Fővárosi Választási Bizottságnak a kérdés hitelesítését megtagadó döntése jogerőre emelkedéséig,
- c) a helyi népszavazási kezdeményezés visszavonásáig,
- d) az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelen elteltéig,
- e) a helyi népszavazás elrendelésének elutasításáról szóló határozat jogerőre emelkedéséig,
- f) a helyi népszavazás megtartásáig, vagy
- g) a helyi népszavazás napjától számított 180 nap lejártáig (a Közgyűlés eddig az időpontig köteles az érvényes és eredményes helyi népszavazás döntésének megfelelő rendeletet megalkotni vagy határozatot hozni, ha a helyi népszavazás döntési kötelezettséget keletkeztet).

Az a)-e) pont szerinti esetben az ott megjelölt időpontot követő harminc napon belül újabb, azonos tárgyú kérdést nem nyújthat be ugyanazon szervező vagy ugyanazon, az Nsztv. 34. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kezdeményező (a Közgyűlés tagjainak legalább egynegyede, illetve a Közgyűlés bizottsága).

### **Mikor tekinthető két kérdés azonos tárgyúnak?**

Két kérdés abban az esetben tekintendő azonos tárgyúnak, ha azok – akár részben – azonos vagy egymást kizáró kötelezettséget rónának a Közgyűlésre.

### **Hogyan kell megfogalmazni a népszavazási kérdést?**

A helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy **arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a Közgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles.**

A helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szeméremsértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést.

### **Mit vizsgál és milyen döntést hozhat a Fővárosi Választási Iroda vezetője a kezdeményezéssel kapcsolatban?**

Ha a kezdeményezés a helyi népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes, vagy nem felel meg az Nsztv.-ben foglalt feltételeknek, továbbá, ha az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a jogszabályi feltételeknek, **a Fővárosi Választási Iroda vezetője a kérdést a benyújtásától számított öt napon belül határozattal elutasítja, és a kérdést nem terjeszti a Fővárosi Választási Bizottság elé.**

A Fővárosi Választási Iroda vezetőjének határozata ellen **jogorvoslatnak helye nincs, de a szervező a kérdést ismételten benyújthatja**. Az ismételten benyújtott kérdés hitelesítését a Fővárosi Választási Bizottság **napirendjére kell tűzni**.

Ha a szervező a kérdést a Fővárosi Választási Iroda vezetője elutasító határozatának közlését követő tizenöt napon belül nyújtja be ismételten, a 38. § alkalmazásában az első benyújtás időpontját kell a kérdés benyújtása időpontjának tekinteni.

### **Mikor hitelesíti a Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott kérdést?**

A **Fővárosi Választási Bizottság** a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a **benyújtásától számított harminc napon belül dönt**. A Fővárosi Választási Bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

A Fővárosi Választási Bizottság a kérdés hitelesítésével kapcsolatos **határozatát nyolc napon belül** az önkormányzat hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos módon **közvetíti**.

Ha a kérdést hitelesítő döntés ellen **nem érkezik jogorvoslat**, a jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét követő öt napon belül a **Fővárosi Választási Iroda vezetője hitelesítési záradékkal látja el** az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát, és azt átadja a szervezőnek.

*A hitelesítés kérdésében hozott döntés elleni **jogorvoslat esetén** a törvényszék döntésével szembeni alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelen elteltét, illetve az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz kérdésében hozott döntésének az Alkotmánybíróság Határozatai hivatalos lapban történő megjelenését követő öt napon belül kerül sor az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának záradékolása*

### **Hogyan támogatható a helyi népszavazás kitűzésére irányuló választópolgári kezdeményezés?**

A helyi népszavazás kitűzésére irányuló választópolgári kezdeményezést az aláírásgyűjtő ív hitelesítési záradékkal ellátott mintapéldányáról készített másolaton lehet támogatni. **A támogató aláírás nem vonható vissza.**

### **Hogyan kell benyújtani az aláírásgyűjtő ívet?**

A szervező az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítési záradékkal történő ellátását követő **harminc napon belül, egy alkalommal** nyújthatja be a helyi népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés aláírásgyűjtő íveit a Fővárosi Választási Bizottsághoz **(2023. december 1-jét követően a Fővárosi Választási Irodához)** az aláírások ellenőrzése céljából. A késedelmesen, pótlólag, valamint a nem a szervező által benyújtott aláírásgyűjtő íven szereplő aláírás érvénytelen. **Az aláírásgyűjtő ív benyújtását követően a szervező nem vonhatja vissza a kezdeményezést.**

### **Ki ellenőrzi az aláírásokat?**

Az aláírásokat a Fővárosi Választási Iroda ellenőrzi, melynek eredményéről tájékoztatja a Fővárosi Választási Bizottságot. Az aláírások ellenőrzésének eredményét a Fővárosi Választási Bizottság határozatban állapítja meg.

Ha az érvényes aláírások száma eléri a helyi népszavazás kezdeményezéséhez szükséges számot, az aláírások **ellenőrzésének eredményéről** - az azt megállapító határozat jogerőre emelkedésétől számított nyolc napon belül - **a Fővárosi Választási Bizottság elnöke tájékoztatja a főpolgármestert.**

A főpolgármester a törvényben foglalt feltételeknek megfelelő kezdeményezést a tájékoztatás kézhezvételét követő **legközelebbi testületi ülésen bejelenti.**

### **Hogyan dönt a Közgyűlés a helyi népszavazás elrendeléséről?**

A helyi népszavazás elrendeléséről a főpolgármester bejelentését követő **harminc napon belül** dönt a Közgyűlés.

A helyi népszavazás elrendeléséről szóló **határozatot** az önkormányzat hivatalos lapjában, illetve a helyben szokásos módon **közzé kell tenni.** A főpolgármester a helyi népszavazás elrendeléséről tájékoztatja a Fővárosi Választási Bizottság elnökét.

### **Mit kell tennie a Közgyűlésnek érvényes népszavazás esetén?**

A helyi népszavazás érvényes, ha a **választópolgárok több mint fele** érvényesen szavazott, és eredményes, ha az **érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele** a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

A Közgyűlés - ha a helyi népszavazás döntési kötelezettséget keletkeztet - köteles a helyi **népszavazás napjától számított száznyolcvan napon belül** az érvényes és eredményes helyi népszavazás döntésének megfelelő **rendeletet megalkotni vagy határozatot hozni.**

Az érvényes és eredményes **helyi népszavazással hozott döntés a Közgyűlésre** a helyi népszavazás napjától - ha a helyi népszavazás rendeletalkotási kötelezettséget keletkeztet, a rendelet kihirdetésétől - számított **egy évig kötelező.**

Készítette: Fővárosi Választási Iroda

Közzététel időpontja: 2023. június 30.